

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

Guidelines for the Prevention and Resolution of Criminal Activities Associated with the Sale of Motorcycles during the Hire-Purchase Contract

ศตสินธ์์ ตันชาลี

¹สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Satasin Tunchalee

¹ Criminology and Law Enforcement Faculty of Social Sciences, Royal Police Cadet Academy, Thailand

*Corresponding author: satasin01@gmail.com

Received: July 8, 2024 / Revised: July 24, 2024 / Accepted: July 30, 2024

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีการใช้งานรถจักรยานยนต์มากที่สุดในโลก การออกรถที่ง่ายเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ขึ้นคือการรับซื้อ ขาย หรือจำนำรถจักรยานยนต์ที่ยังอยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจในวงกว้าง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเพื่อเสนอแนวทาง การป้องกัน และการแก้ไขปัญหอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าว ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นหัวหน้าทีมสอบสวน พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน และพนักงานขายรถจักรยานยนต์ ถอดเทปข้อมูลไฟล์เสียงจากการสัมภาษณ์แล้วนำมาสรุปเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับคำถามวิจัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับ การขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ การขายรถที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยผู้เช่าซื้อ และการขายรถที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยเป็นผู้รับจำนำออกรถ สำหรับปัจจัยนำไปสู่การกระทำผิด ได้แก่ การประสบปัญหาหนี้ครัวเรือน การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย การขาดความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงิน ความยากในการพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิด และการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือสถาบันการเงินควรมีการตรวจสอบที่จริงจัง และเข้มงวด กำหนดมาตรการในการตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่เข้ามาขอสินเชื่อโดยมีเงื่อนไขที่รัดกุม

คำสำคัญ: สัญญาเช่าซื้อ; สถาบันการเงิน; อาชญากรรม

Abstract

Thailand has the highest motorcycle usage rate in the world, and the ease of obtaining one has resulted in additional issues. The financial system and the economy as a whole are being impacted by a novel form of criminal activity: the purchase, sale, or pawning of motorcycles that are still under lease. The purpose of this investigation is to investigate the pattern of factors that contribute to the commission of crimes involving motorcycles under contract in the Bangkok region. Additionally, it will suggest guidelines for the prevention and resolution of crimes involving motorcycles that are currently under a hire purchase contract through an in-depth interview. Content analysis of research related to crimes of the nature. The police officer who supervised the investigation team, investigators, operational-level financial institution officials, and 12 motorcycle salespeople were the primary informants. The audio files from the interviews were transcribed and summarized into themes that were consistent with the research questions. The research findings indicate that there are two distinct types of crimes associated with the sale of motorcycles that are subject to a hire-purchase contract: the sale of a vehicle under a hire-purchase contract by the hirer-purchase and the sale of a vehicle under a hire-purchase contract by the hire-purchaser. The act is caused by a variety of factors, including difficulties with household debt, a lack of knowledge and understanding of the law, a lack of understanding of financial planning, challenges in enforcing the law and proving the intent of the perpetrator, a lack of good public relations that affects the circulation of money in the country, an increase in the number of bad debts, and the perpetrators being involved in lawsuits. The knowledge acquired from research studies will assist police officers in more effectively enforcing the law, and important suggestions are financial institutions should have serious and rigorous inspections. Establish measures to verify information of those who apply for loans with strict conditions.

Keywords: The Hire-Purchase Contract; Financial Institution; Crime

1. บทนำ

ปัญหาอาชญากรรมนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศมาโดยตลอด และมีแนวโน้มการก่อเหตุที่รุนแรงขึ้น โดยมีวิธีการที่หลากหลายและรูปแบบการกระทำความผิดที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการพัฒนาในสังคมสมัยใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบัน เศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เข้ามามีบทบาทต่อค่านิยมของคนในสังคมมากขึ้น อิทธิพลนี้ส่งผลให้ผู้คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุเป็นอย่างมาก ความจำเป็นของบุคคลที่จะต้องใช้พาหนะในการเดินทาง และการใช้บริการขนส่งมวลชนที่มีอย่างจำกัด ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ รถจักรยานยนต์จึงเป็นทางเลือกอันดับต้น ๆ ที่เข้าถึงง่ายที่สุด ผู้ใดที่กำลังซื้อก็อาจจะซื้อในราคาเงินสด ส่วนผู้ที่ยังไม่สามารถซื้อในราคาเงินสดได้ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีผ่อนชำระแทน ซึ่งสถาบันการเงินหลายแห่งมีบริการให้เช่าซื้อรถทั้งรถใหม่และรถใช้แล้ว การเช่าซื้อหรือสัญญาเช่าซื้อคือ สัญญาที่ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ๆ นำทรัพย์สินของตนเองให้ผู้อื่นเช่า เพื่อนำไปใช้สอยหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ แก่ตัวผู้เช่าซื้อ โดยมีการตกลงกันว่าเมื่อผู้เช่าซื้อจ่ายเงินให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อครบตามจำนวนที่ตกลงกันไว้โดยแบ่งจ่ายชำระเป็นงวด ๆ ตามที่ตกลงกันไว้แล้วนั้น ทรัพย์สินดังกล่าวจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เช่าซื้อนั่นเอง เมื่อมีการทำสัญญากันแล้ว ผู้เช่าซื้อจะต้อง ชำระเงินเป็นงวด ๆ ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่กำหนด และมีหน้าที่รับผิดชอบซ่อมแซมในทรัพย์สิน หากเกิดการชำรุดเสียหาย แต่กรรมสิทธิ์ในรถจะยังไม่เป็นของผู้เช่าซื้อจนกว่าจะชำระเงินครบตามสัญญา (ศุภัตรา ทาระวา, 2561)

เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการออกรถแล้ว ถือว่าเป็นสิ่งที่ง่ายเพียงแค่มืออาชีพที่ชัดเจน มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีรายได้จากการประกอบอาชีพหรือเส้นทางการเงินที่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งการออกรถที่ง่ายแบบนี้เป็นโอกาสที่เปิดกว้างและเป็นช่องว่างให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา จนเกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ขึ้นนั่นคือการรับซื้อ ขาย หรือจำนำรถจักรยานยนต์ที่ยังอยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อหรือที่เรียกกันว่า รถติดไฟแนนซ์ เพื่อให้ได้เงินมาใช้ในการดำรงชีวิต การกระทำผิดที่พบได้บ่อยคือยักยอกทรัพย์สิน รับซื้อของโจร และแจ้งความรูดหายเป็นเท็จ ต่อเจ้าพนักงานตามที่ปรากฏในข่าว ที่นำเสนอการจับกุมรถของกลางที่กำลังจะถูกส่งต่อออกไปยังต่างประเทศ หรือการหลอกให้คนมาดาวน์รถเพื่อแลกกับเงินก้อน จากนั้นจึงนำรถคันดังกล่าวส่งออกไปยังต่างประเทศ แม้ว่าเจ้าพนักงานจะทำความผิดได้หลายครั้งแต่ขบวนการเหล่านี้ก็ไม่มี ที่ทำว่าจะหมดไปและยังมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเพราะเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ทำให้การสืบสาวไปที่ต้นทางเพื่อหาตัว ผู้ก่อเหตุเป็นไปได้ยาก และยังไม่มีความหมายที่จะเอาผิดได้ชัดเจน (อนรรฆพร ลายวิเศษกุล, 2566)

จากการศึกษาและค้นคว้างานวิจัยเบื้องต้นพบว่าการศึกษารูปแบบของอาชญากรรมเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์มีเพียงแค่งานวิจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ การยักยอกทรัพย์สิน แนวทางการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นอาชญากรรมพื้นฐานและมีแนวทางที่ชัดเจนแล้ว ในส่วนของสถาบันการเงิน มีเพียงงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวโน้มในการเลือกใช้บริการสินเชื่อของสถาบันการเงินต่าง ๆ วิเคราะห์หนี้เสีย ความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ทำให้ไม่ทราบถึงสาเหตุและพฤติกรรมของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาสาเหตุของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับรถจักรยานยนต์และมีความเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินหรือการขออนุมัติสินเชื่อ เนื่องจากเป็นรูปแบบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของเศรษฐกิจและสถาบันการเงินเป็นอย่างมาก

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อทราบรูปแบบและปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำความผิด กระบวนการทางกฎหมายที่สถาบันการเงินใช้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิด รวมไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจโดยรวมและระบบการเงิน สินเชื่อแหล่งเงินกู้ที่ถูกกฎหมายมีข้อจำกัด มากยิ่งขึ้น จากนั้นเสียที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และความสามารถในการผ่อนชำระเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ ข้อมูลเหล่านี้จะสร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคคลในทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงิน ตัวแทนผู้จำหน่ายรถจักรยานยนต์ บุคคลที่กำลังจะกระทำความผิดหรือตกเป็นเหยื่อของขบวนการ ดาวน์รถแลกเงิน เพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและลดความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบ และปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

3. ทบทวนวรรณกรรม

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการขายหรือจำนำรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

การขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อหรือมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า การดาวน์รถแลกเงิน (down payment for cash) คือ กลไกของเงินกู้แบบรูปแบบหนึ่ง โดยมีสถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบการกระทำความผิดในการขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อที่มีฉ้อโกงใช้ จะมีกระบวนการดังต่อไปนี้ (เกริกชัย ฉันทจิตต์, 2552)

3.1.1 เหล่ามีจฉาชีจะออกโฆษณาชวนเชื่อให้ดาวนรณแลกเงิน ทั้งช่องทางออนไลน์ ติดใบปลิว ป้ายประกาศตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เพื่อดึงดูดผู้ที่มีปัญหาทางการเงิน ข้อความชวนเชื่อที่เหล่ามีจฉาชีใช้ ได้แก่ เงินด่วน ได้เงินจริง ปลอญกุดอกเบี้ยต่ำ วงเงินสูงไม่ต้องใช้คนค้ำประกัน เป็นต้น

3.1.2 เมื่อมีเหยื่อหลงเชื่อติดตอเข้าไป กลุ่มมีจฉาชีก็จะให้ข้อเสนอเพื่อแลกกับเงินที่จะให้โดยให้เหยื่อ ไปดาวนรณป้ายแดง ซึ่งมีทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ แต่โดยส่วนมากจะเป็นรถจักรยานยนต์ เหยื่อจะไปตามร้านขายรถจักรยานยนต์ขนาดเล็ก ที่มีโปรโมชั่นดาวน์ 0% ดาวน์ต่ำ ดาวน์ 0 บาท เพื่อที่จะได้ไม่ต้องใช้เงินจำนวนมากในการออกรถ กลุ่มมีจฉาชีจะระบุยี่ห้อรุ่นและสีที่ต้องการเพราะมีราคาสูง หลังจากนั้นจึงทำการวางเงินดาวน์รถ

3.1.3 เมื่อเหยื่อดำเนินการทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ วางเงินดาวน์เรียบร้อยแล้วได้รับมอบรถจากทางร้านแล้ว ก็จะมีการนัดหมายส่งมอบรถเพื่อให้เป็นหลักประกันเงินกู้ เมื่อได้รถมาแล้ว ผู้ให้กู้ก็จะจ่ายเงินตามจำนวนที่เหยื่อขอกู้

3.1.4 เหยื่ออาจจะผ่อนชำระค่างวดตามปกติไปสัก 2-3 เดือน หลังจากนั้นกลุ่มมีจฉาชีจะให้เข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่ารถจักรยานยนต์ที่ได้เช่าซื้อหายหรือถูกขโมยไป ซึ่งมีจฉาชีแต่ละกลุ่มจะมีวิธีการที่แตกต่างกัน บางกลุ่มอาจให้เข้าแจ้งความเพื่อให้ประกันจ่ายค่าชดเชย บางกลุ่มอาจจะปล่อยให้เหยื่อต้องใช้นี้แทนหรือเรียกว่าผ่อนลมมันเอง

3.1.5 เมื่อได้รถมาแล้วกลุ่มมีจฉาชีจะนำรถไปขายต่อให้ประเทศเพื่อนบ้าน นำไปแยกชิ้นส่วนขายหรือหลอกลงขายต่อให้กับผู้อื่นในลักษณะของรถหลุดจำนำ ไม่มีป้ายทะเบียน เป็นต้น

3.2 แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่อธิบายอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

3.2.1 ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (rational choice theory) เป็นทฤษฎีหลักในสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (classical school) ถูกสร้างขึ้นโดย Cornish และ Clarke (พิสิฐ ระวังวงษ์, 2561) ที่ใช้แนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่ว่า “มนุษย์เป็นผู้มีเจตจำนงเสรี (free will) มีอำนาจและความสามารถในการเลือกกระทำอย่างอิสระและมีเหตุผล ก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการสิ่งใด จะมีการคำนึงถึงผลดีและผลเสียก่อนเสมอ” หมายความว่า เมื่อมนุษย์มีกระบวนการตัดสินใจในเรื่องใด ๆ ก็ตาม จะมีการคำนวณผลประโยชน์และความคุ้มค่าก่อนเสมอ ซึ่งการเลือกแบบมีเหตุผลนี้หากใช้สถิติสัมพัทธ์เยอะมากเท่าไร ก็จะลดความเจ็บปวดได้มากเท่านั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าบุคคลเลือกที่จะก่ออาชญากรรมขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่าง สัญญาเช่าซื้อเป็นเพราะมีแรงจูงใจที่จะตอบสนองความต้องการของตัวเอง มีวิธีการที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว ซึ่งแรงจูงใจนั้น อยู่บนพื้นฐานของโอกาส (opportunity) ว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้มากน้อยเพียงใด ต้นทุนค่าใช้จ่าย (cost) มีมากน้อยเพียงใด และผลประโยชน์ที่ได้รับ (benefit) มีมากน้อยเพียงใด โดยผู้กระทำผิดจะตัดสินใจบนพื้นฐานเหตุผลที่มีอยู่

3.2.2 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (strain theory) ได้ถูกพัฒนาโดยนักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันชื่อ โรเบิร์ต เมอร์ตัน (พรชัย ชันดี และคณะ, 2558) ซึ่งอธิบายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคล เกิดจากความขัดแย้งระหว่างค่านิยมของสังคมกับวิธีการในการบรรลุวัตถุประสงค์ ปัจจัยทางสังคมนี้เป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมอาชญากรรม เนื่องจากโครงสร้างของสังคมที่เน้นการให้คุณค่าทางด้านวัตถุ ปลุกฝังให้บุคคลมีค่านิยมหรือความอยากบางประการ แต่ในขณะเดียวกันโครงสร้างทางสังคมก็จำกัดความสามารถของบุคคลเฉพาะกลุ่มในการบรรลุเป้าหมายนั้น ทำให้คนบางกลุ่มใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้ ในสิ่งที่ต้องการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าโครงสร้างทางสังคมมีส่วนกระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลบางกลุ่มมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ความกดดันทางสังคมนี้อาจส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรม เนื่องจากความต้องการมีหรือได้รับความเท่าเทียมทางการเงิน ฐานะทางสังคม หรือการถูกยอมรับโดยไม่เลือกวิธีการได้มาอย่างถูกต้องหรือเป็นธรรม อีกนัยหนึ่งเมื่อการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคมไม่เท่าเทียมกันตามสมควร หรือโอกาสในการเข้าถึงที่ถูกจำกัดมากกว่าคนอื่นในสังคม ก็เป็นแรงกดดันให้เกิดแนวโน้มที่จะตัดสินใจลงมือก่ออาชญากรรมได้

3.3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) เอเคอร์ได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้มาจากหลักการสำคัญในทฤษฎีของชัทเธอร์แลนด์ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสาระสำคัญหลายครั้งด้วยกัน จนได้นำเสนอเป็นทฤษฎีใน

หนังสือ Deviant Behavior : A Social Learning Approach (พฤติกรรมเบี่ยงเบน : กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม) ซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสาระสำคัญในทฤษฎีการคบหาสมาคมของซัทเธอร์แลนด์ แต่นำมาผสมผสานกับการเรียนรู้พฤติกรรม ทำให้ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ชัดกว่าเดิม โดยหลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือ พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านทางความใกล้ชิดหรือการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลอื่น (Travis C. Pratt, 2009) ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเรียนรู้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้บุคคลมีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่สังคมนั้นมีอยู่ เริ่มจากการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ สืบเนื่องมาจากการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ ซึ่งตัวแบบเหล่านั้นอาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตก็ได้ เช่น การ์ตูน เกมส์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น พฤติกรรมการกระทำผิดของบุคคลอาจเกิดจากการเลียนแบบบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การอยู่ในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ลักขโมย ฉ้อโกง การคบหากับเพื่อนที่มีนิสัยเเกร่ อันธพาล เป็นต้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้คำถาม ที่เจาะลึกลงไปประเด็นที่ต้องการจะศึกษา เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะแสดงความคิดเห็น อธิบายแนวความคิด ความเชื่อ ความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

4.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือกลุ่มบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมการขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อได้อย่างชัดเจน มี 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในงานสอบสวน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 นาย

กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน จำนวน 4 คน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

กลุ่มที่ 3 พนักงานขายรถจักรยานยนต์ จำนวน 4 คน ที่มีประสบการณ์ในการขายไม่น้อยกว่า 3 ปี

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ชุด ชุดละ 15 ข้อ โดยใช้ประเด็นคำถามที่เชื่อมโยงกับหัวข้อ คำถามสัมภาษณ์ที่ใช้จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ ภูมิหลัง อายุ อาชีพ ความเข้าใจ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่เป็นระบบเกี่ยวกับพฤติกรรมการขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ รวมไปถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้น ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามได้อย่างอิสระ และใช้การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คนขึ้นไปด้วยวิธีที่เรียกว่าการค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เริ่มจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมการขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดขึ้น หากประเด็นใดที่ยังขาดตกบกพร่องก็จะศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เพิ่มเติม และตรวจสอบข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อความถูกต้องและแม่นยำในประเด็นที่กำหนด

4.5 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ทำการขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงและการจดบันทึกในขณะที่สัมภาษณ์ และนำมามาถอดเทปคำสัมภาษณ์เพื่อนำมาสรุปและวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4.6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation method) ซึ่งเป็นการตรวจสอบแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง อันได้แก่ เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมการขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ เพื่อให้ได้คำอธิบายที่หลากหลายในช่วงเวลาต่างกัน โดยเปรียบเทียบในด้านของข้อมูล มุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่าง ๆ และให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ถ่ายทอดออกมา

5. ผลการวิจัย

5.1 รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ เป็นอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่มีร้านตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์และสถาบันการเงินผู้ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อบุคคลผู้เช่าซื้อได้รับรถแล้วก็นำรถไปส่งมอบให้กับผู้รับซื้อทันที เพื่อแลกกับเงินตามจำนวนที่ตกลงกันไว้ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด พบว่ามีการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ มี 2 รูปแบบ ได้แก่

5.1.1 การขายรถที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยผู้เช่าซื้อ มีลักษณะการกระทำคือ ผู้ที่เข้ามาทำ สัญญาเช่าซื้อ มีเจตนาที่จะนำรถไปขาย ไม่ได้มีความต้องการใช้รถตั้งแต่แรก หรือมีความต้องการใช้รถจริงแต่ภายหลังนำรถไปขายโดยการกระทำด้วยเจตนาทั้งสองอย่างนี้เกิดขึ้นในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อรับทราบถึงภาระผูกพันที่ตนจะได้รับ แต่เลือกที่จะกระทำ เพราะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่านั้นคือจำนวนเงินที่จะได้มาเพื่อการใช้จ่ายในระยะสั้นตามความจำเป็นในขณะนั้น

“การดูเบื้องต้นก็จะเป็นรุ่นรถที่เขาเลือก เป็นรุ่นรถกลุ่มเสี่ยง ที่จะนำไปใช้แลกเงิน เพราะรถแต่ละรุ่นมีราคาต่างกัน รถกลุ่มเสี่ยงก็จะเป็นฮอนด้าเวฟ พิกซ์ เอ็กซ์ สก๊อปปี ถ้าเข้ามาแล้วจะจงเอาสามรุ่นนี้ให้สันนิษฐานไว้ก่อนเลยว่าใช้ที่เหลือกี่ตู้พฤติกรรมต่อไป” (เจ้าหน้าที่ สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ก., 2567)

“มันเหมือนจับโกหกเด็ก บอกรุ่นรถไม่ตรงกับความต้องการในการใช้งาน เช่น ประกอบอาชีพทำสวนหรือรับจ้าง แต่จะเอาพิกซ์เอ็กซ์ขาว สก๊อปปีสีขาว คือเราไม่ได้ดูถูกความชอบของใคร แต่มันจะมีจุดที่ทำให้เรารู้ได้ว่าแบบนี้แหละใช่เลย หรือคนตัวใหญ่แต่ออกรถคันเล็ก อ้างว่าออกรถให้ลูก ซึ่งไฟแนนซ์เองก็ต้องตรวจสอบหลายอย่างว่ามีลูกจริงมั๊ย ก็ต้องดูให้แน่ใจก่อน” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ค., 2567)

“ทางนี้เขาจะเรียกกันว่าแก๊งเขมร เป็นคำที่ใช้เรียกลูกค้าที่มาออกรถแต่ไม่ได้ใช้รถเอง ที่รู้มาก็คือมาทำท่าว่าจะออกรถ พอเรื่องผ่าน ได้รถไปแล้วก็เอาไปขายไปจำนำ มีคนรอรับซื้ออยู่” (พนักงานขายรถจักรยานยนต์ ก., 2567)

5.1.2 การขายรถจักรยานยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยเป็นผู้รับจ้างออกรถ มีลักษณะการกระทำคือ ผู้ที่เข้ามาทำสัญญาเช่าซื้อไม่มีเจตนาที่จะใช้รถตั้งแต่แรก ได้รับการติดต่อให้เข้าทำสัญญาเช่าซื้อเพื่อให้ได้รถมาและ ส่งมอบให้กับผู้ว่าจ้าง โดยได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลง ซึ่งบุคคลที่ว่าจ้างเป็นได้ทั้งญาติ คนรู้จัก หรือกลุ่มบุคคลผู้รับซื้อ เพื่อส่งขายไปยังต่างประเทศ ผู้เช่าซื้อในกรณีนี้มีความเข้าใจว่าบุคคลที่ว่าจ้างจะเป็นผู้ชำระค่างวดแทนตน อีกทั้งยังได้รับเงินค่าจ้างจากการออกรถ จึงเลือกที่จะกระทำการในลักษณะดังกล่าว

“บางคนก็โดนหลอก โดนคนใกล้ชิดหลอกให้มาออกรถแทน พอออกรถได้แล้วคนนั้นก็เอารถไปแลกเงิน เจ้าตัวมารู้ทีหลัง แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ ซึ่งถ้าคนที่ห่วยตัวเอง ก็จะรับผิดชอบผ่อนต่อหรือที่เขาเรียกว่าผ่อนลม” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ก., 2567)

ทั้งสองรูปแบบนี้มีประเด็นสำคัญที่คล้ายกันคือ เป็นการยื่นขอสินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ไปแต่ไม่ได้ นำรถไปใช้งาน กลับนำรถไปขายให้กับผู้รับซื้อและแลกกับเงินตามที่ได้ตกลงกันไว้ หรือนำรถไปขายให้กับผู้รับซื้อภายหลัง แม้ยังไม่ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น การกระทำนี้มีความผิดฐานยักยอกทรัพย์ซึ่งเป็นความผิดอาญา หากผู้กระทำถูกจับได้ ก็จะต้องรับโทษทางอาญา การกระทำนี้ยังส่งผลกระทบต่อข้อมูลเครดิต การหมุนเวียนหนี้ในระบบสถาบันการเงิน

5.2 ปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

5.2.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การกระทำในลักษณะนี้เริ่มจากการมีปัญหาทางการเงินที่ ขาดสภาพคล่อง การหมุนเวียนเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมีเหตุให้ต้องสะดุด สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ค่าครองชีพสูงขึ้นในขณะที่มีรายได้น้อยลงทางกันกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน การกู้เงินหรือขอสินเชื่อในระบบที่ไม่เอื้ออำนวยกับผู้ที่มีปัญหาในเรื่องของข้อมูลเครดิต ทำให้บุคคลนั้นตัดสินใจเงินนอกระบบที่มีขั้นตอนง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ตรวจสอบประวัติ

“ตอนนี้เศรษฐกิจแย่ คนยอมที่จะเสียเครดิต การกระทำจะคล้าย ๆ กับบัญชีม้า แล้วก็ต้องเอาเงินมาหมุน เอามาใช้จ่าย โทษไม่ได้รุนแรง แค่อัดแบล็กลิสต์ ฟ้องทางแพ่งก็แค่ล้มละลาย โทษไม่หนัก ทำไปแล้วคุ้มกว่า” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ข., 2567)

“ที่ทำไมก็เพราะขาดสภาพคล่อง หมุนเงินไม่ทัน บางคนซื้อรถจริงใช้จริงก็มี แต่วันหนึ่งหมุนเงินไม่ทัน มีวิธีนี้ที่มันง่าย เครดิตดียิ่งออกรถง่าย” (พนักงานขายรถจักรยานยนต์ ค., 2567)

5.2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม ผู้กระทำความผิดขาดความเข้าใจในเรื่อง ความสำคัญของข้อมูลเครดิต การขาดความรู้ในเรื่องวางแผนการเงิน การรักษาเครดิตของตนเอง

“ในเล่มทะเบียนรถเนี่ยมันจะมีเขียนไว้ ทุกคนก็รู้เรื่องเจ้าของกรรมสิทธิ์กับผู้ครอบครอง หมายความว่าถ้ายังผ่อนไม่หมดเนี่ยกรรมสิทธิ์ยังไม่ใช่ของเขา แล้วพอเขาเอาไปจำนำ อาจจะเป็นด้วยเรื่องการพนันหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่คือเอารถไปแลกมา แล้วก็บอกว่ารถหายไปซะ ประมาณนี้” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ข., 2567)

“มาจากใบปลิวเงินกู้ตามเสาไฟ บางคนก็เข้าใจว่าเป็นการไปกู้เงินตามธรรมดา แต่คนที่ให้กู้ก็บอกว่าเดือดร้อนเงินใช้ไหม ไปดาวนักรมมอเตอร์ไซด์มาสิ พี่ก็ผ่อนตามปกติ ถ้าได้เงินมาแล้วก็ค่อยมาไถ่คืน บางคนก็ทำตามที่เขาพูด มารู้ตัวอีกทีก็โดนหลอกไปแล้ว” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ข., 2567)

5.2.3 ปัจจัยทางการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากการกระทำนี้เป็นการกระทำที่มีสัญญาทางแพ่ง ที่มีการทำความผิดอาญาในระหว่างสัญญา แต่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายมักถูกมองว่าเป็นเรื่องทางแพ่ง จึงทำให้ ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้อง ย่อมระงับไปเมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย

“บางคนเพิ่งเปลี่ยนงานหรือมีเหตุที่ต้องใช้เงินก้อนใหญ่ อาจจะทำเงินไปใช้ตรงนั้นก่อน พอถึงวันที่ต้องจ่ายค่างวดก็ไม่มี ตรงนี้มันก็ไปเอาผิดอะไรเขาไม่ได้ มันก็ผิดได้แค่เรื่องทางแพ่ง มีผลกระทบกับเครดิตแค่นั้น” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ค., 2567)

“ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย คือประชาชนก็ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจทุกคน ไม่ใช่ทุกคนที่เรียนกฎหมาย แล้วความรู้เบื้องต้นเนี่ยก็ไม่ได้รู้กันขนาดนั้น ไล่เรียงไปถึงกฎจรรยาบรรณ ฉะนั้นไม่ต้องสืบเลยว่ากระบวนการบังคับใช้กฎหมายเนี่ยมันมีปัญหาเริ่มต้นมาจากอะไร เพราะประชาชนไม่ได้มีความรู้ สื่อหรือการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้ค่อนข้างจะน้อย เพราะว่ามันไม่ได้มีกรณีตัวอย่างที่เป็นที่ชัดเจน” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ก., 2567)

5.3 แนวทางในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

5.3.1 แนวทางในการป้องกัน

1) การประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สื่อ สำนักข่าวต่าง ๆ เพราะประชาชน ส่วนใหญ่มีการใช้โซเชียลมีเดียในทุกกิจกรรมของชีวิต การประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารจึงเป็นสิ่งที่ควรทำมากที่สุด เพื่อลดโอกาสในการกระทำความผิด

“ก็จะมีการประชาสัมพันธ์ว่าการรับจำนำออกรถ เอารถติดไฟแนนซ์ไปขายเป็นความผิดนะ มีการประชาสัมพันธ์ตลอด ในพื้นที่ผมไม่ค่อยมีนะ เพราะจัดการกันขึ้นเด็ดขาด” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ข., 2567)

“ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นก็จะมีเรื่องแบบนี้เข้ามา ทำอาชีพสุจริต อย่าไปทำอะไรที่ผิดแบบนี้มันได้เงินเร็ว ก็จริงแต่มันไม่คุ้มกันเวลาที่ประวัติเราเสียไปแล้ว ที่ร้านหนูก็ปิดประกาศเอาไว้ว่าใครที่เอารถไปแลกเงินก็ผิดกฎหมาย จะโดนจับ บางคนอ่านแล้วก็เฉย ๆ แล้วก็ทำต่อ คือกฎหมายมันไม่ได้น่ากลัวในสายตาพวกเขา” (พนักงานขายรถจักรยานยนต์ จ., 2567)

2) ให้ความรู้ด้านการเงินในหลักสูตรของการศึกษา การวางแผนการเงินที่ดีจะช่วยให้บุคคลพ้นจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้ชีวิตประจำวัน

“ในเรื่องการวางแผนการเงินมันสอนกันได้ แต่คำถามคือเวลาที่มีการเรียนการสอน มีการอบรมมีการไปให้ความรู้ บางทีจะรอแต่ตำรวจไปสอนอย่างเดียวก็ไม่ได้ แล้วเรื่องพวกนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นตำรวจก็รู้ เรื่องกฎหมายเนี่ยมันช่วยได้ทุกภาคส่วน” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ก., 2567)

“ถ้าบรรจิวางแผนการเงินเข้าไปในกระทรวงศึกษาธิการก็จะยิ่งดี มันควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็ก สอนให้เป็นเรื่องเป็นราว ถ้าทำได้จะดีมาก” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน จ., 2567)

3) สร้างความรู้ความเข้าใจในภาคประชาชน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนใหญ่เกิดจากความ ไม่เข้าใจ หรือความรู้ในข้อกฎหมายที่บิดเบือน การให้ความรู้เรื่องกฎหมายแก่ประชาชนจึงเป็นสิ่งที่ผู้มีอำนาจจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป

“เรื่องนี้ผมว่าการศึกษาก็มีส่วน คนที่รักษาเครดิตและเคร่งกับเรื่องนี้ก็จะไม่ทำแบบนี้เด็ดขาด เพราะมันจะมีผลกับการยื่นกู้เงินเชื่อในอนาคตด้วย เป็นหนี้ก็ต้องใช้ ต้องรู้จักวางแผนการเงินให้ดี ใช้ชีวิตไม่ประมาท ผมว่าก็จะช่วยแก้ปัญหาได้” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ค., 2567)

“อีกทางก็คือแก้ที่ตัวเอง วางแผนการเงินให้ดี จัดระบบตัวเองให้ดี อะไรที่มันเกินตัวก็ต้องระงับใจตัวเองไว้ อย่าไปกู้อะไรเกินตัว” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติงาน ง., 2567)

4) ตรวจสอบข้อมูลลูกค้าให้รัดกุมรอบคอบ สาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมนี้ขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายการขายที่มีการแข่งขันกันสูง สถาบันการเงินจึงต้องอนุมัติสินเชื่อเพื่อให้เกิดกำไรจากยอดขาย แต่ถ้าปรับเงื่อนไขการอนุมัติให้มีความยากและรัดกุมขึ้น ก็จะเป็นการคัดกรองลูกค้าไปด้วยเช่นกัน

“สมัยก่อนเขาเข้มงวดมากเลยนะ การจะซื้อรถสักหนึ่งคันต้องมีคนค้ำ จะกู้ธนาคารก็ต้องมีทรัพย์สินมาค้ำ มีคนมาค้ำ เคียวนี่หรือ ออกรถฟรีดาวน์ ออกรถ 0 บาท มันก็มากันพริบเลยสิ ควรทำเงื่อนไขการออกรถให้ยากขึ้น ให้คนค้ำไปบีบกันเองจะได้ไม่เกิดคดีอาชญากรรมขึ้น” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ค., 2567)

“อย่าให้คนออกรถง่ายเกินไป เพราะยิ่งออกรถง่ายมันก็จะยิ่งเสี่ยง” (พนักงานขาย จ., 2567)

5.3.2 แนวทางในการแก้ไขปัญหา

1) บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมนี้ อย่างชัดเจน เพื่อที่จะนำมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้ทันที

“ถ้าอยากให้โทษรุนแรงก็ต้องทำเหมือนบัญชีม้า กำหนดเป็นพระราชกำหนดออกมาเลย ทำให้เป็นความผิดเฉพาะเลย ถ้าคุณทำแบบนี้ก็จะผิดตามกฎหมายนี้ จะได้ไม่ต้องพิสูจน์อะไรมา” (เจ้าหน้าที่ตำรวจ ก., 2567)

“อยากให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่ได้เด็ดขาดและจริงจังกว่านี้หน่อย คุณเอารถที่ยังผ่อนไม่หมด ไปขายก็ต้องมีความผิดเหมือนกัน ให้โทษมันยิ่งกว่าติดแบล็กลิสต์ก็ได้ ทำเป็นคดีตัวอย่างให้มีการติดคุกไปเลย ถ้าทำได้ก็จะ ไม่ค่อยมีคนกล้าทำแล้ว” (พนักงานขายรถจักรยานยนต์ ค., 2567)

2) ปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำความผิดในปัจจุบัน มีการบันทึกชื่อไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรรม เพื่อให้คนที่คิดจะทำความผิดกลัวต่อการกระทำความผิด เนื่องจากประวัติจะติดตัวไปตลอด ส่งผลกับการทำธุรกรรมหรือขอสินเชื่ออื่น ๆ ในอนาคต

“จริง ๆ คนที่ทำแบบนี้ ยากให้มีโทษแบบว่าขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรไว้เลย เวลาไปทำอะไรที่ไหน ประวัติก็จะโชว์อยู่อย่างนั้น จะได้ไม่ต้องไปสร้างความเดือดร้อนอีก เหมือนกับคนที่ค้างค่างวด ไม่จ่ายค่างวดเลย ก็ติดแบล็กลิสต์ ทำนองนั้นเลย” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติการ ก., 2567)

“ตอนนี้เลย ใช้นโยบายขั้นรุนแรงก็คือเป็นความผิดอาญา ถ้าเกิดว่าโกงไฟแนนซ์ไฟแนนซ์ ก็สามารถเล่นงานคุณได้เช่นกัน แม้จะเป็นคดีทางแพ่งแต่เราก็สามารถฟ้องคดีอาญาได้เช่นกัน” (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินระดับปฏิบัติการ ข., 2567)

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

อาชญากรรมการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมีเสถียรภาพของระบบการเงินในประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คือข้อมูลจากประสบการณ์และมุมมองของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน พนักงานขายรถจักรยานยนต์ที่มีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานและได้รับผลกระทบจากปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

6.1 รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

6.1.1 การขายรถที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยผู้เช่าซื้อ ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ (1) ตั้งใจทำสัญญาเช่าซื้อเพื่อนำรถไปขาย ผู้กระทำกลุ่มนี้มีเจตนาทุจริตตั้งแต่เริ่มขั้นตอนทำสัญญา ไม่มีความต้องการที่จะขอสินเชื่อเพื่อนำรถไปใช้ ไม่มีเจตนาเป็นผู้ครอบครองรถตามสัญญาเช่าซื้อ มีจุดประสงค์เพียงเพื่อต้องการได้ทรัพย์สิน มาครอบครองแล้วนำไปขายทันที มีความต้องการเจาะจงไปยังรุ่นรถที่ได้รับคำสั่งมาเท่านั้น ไม่รู้จักข้อมูลรถที่ต้องการซื้อ ให้ข้อมูลเป็นเท็จ ญาติหรือบุคคลที่ติดตามมาด้วยมีพฤติกรรมต้องสงสัย ได้รับรถแล้ว ภายหลังตรวจสอบแล้วไม่พบรถ แจ้งความรทหายอันเป็นเท็จ สอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (ฟิสิฐ ระฆังวงษ์, 2561) ที่กล่าวว่ามนุษย์เป็นผู้มีเจตจำนงเสรี (free will) มีอำนาจและความสามารถในการเลือกกระทำอย่างอิสระและมีเหตุผล ก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการสิ่งใดจะมีการคำนึงถึงผลดีและผลเสียก่อนเสมอ ผู้กระทำกลุ่มนี้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำ โดยมีแรงจูงใจในการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองนั้นคือจำนวนเงินที่จะได้รับ และไม่รู้ว่าการกระทำนี้จะส่งผลกับประวัติเครดิต เป็นเพราะขาดความรู้และความเข้าใจในความสำคัญของข้อมูลเครดิตทำให้เกิดการกระทำในลักษณะดังกล่าว (2) ตั้งใจทำสัญญาเช่าซื้อเพื่อนำรถไปใช้งานจริง แต่ภายหลังนำไปขายเพื่อแลกเป็นเงิน ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้ไม่ได้มีเจตนาทุจริตในการกระทำความผิดมาก่อน มีเจตนาเป็นผู้ครอบครองรถและผ่อนชำระตามสัญญา มีอาชีพและที่อยู่สามารถตรวจสอบได้ แต่ในภายหลังเกิดปัจจัยบีบคั้นทางการเงิน กลับนำรถไปขายเพื่อแลกเป็นเงิน การกระทำของผู้กระทำกลุ่มนี้สอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน ที่กล่าวว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลเกิดจากความขัดแย้งระหว่างค่านิยมของสังคมกับวิธีการในการบรรลุวัตถุประสงค์ (พรชัย ชันดี และคณะ, 2558) เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมเน้นให้บุคคล มีค่านิยมหรือความอยากบางประการ แต่ในขณะเดียวกันก็จำกัดความสามารถของบุคคลเฉพาะกลุ่มในการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น ทำให้คนบางกลุ่มเลือกใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ ผู้กระทำกลุ่มนี้ไม่ได้มีเจตนาที่จะทุจริตตั้งแต่แรก แต่เมื่อเกิดวิกฤติบางอย่างในชีวิต เช่น เป็นหนี้ในระบบ การเงินขาดสภาพคล่อง ไม่มีหนทางในการแก้ไขปัญหา จึงเลือกที่จะกระทำความผิดเพราะได้รับความกดดันนี้ เพื่อที่จะได้รับความเท่าเทียมทางการเงินหรือสถานะทางสังคม

6.1.2 การขายรถที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อโดยเป็นผู้รับจ้างออกรถ ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้เข้ามาทำสัญญาเช่าซื้อโดยไม่มีเจตนาที่จะใช้รถตั้งแต่แรก ได้รับการติดต่อให้เข้าทำสัญญาเช่าซื้อเพื่อให้ได้รถมาและส่งมอบให้กับ ผู้ว่าจ้างโดยได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลง ซึ่งบุคคลที่ว่าจ้างเป็นได้ทั้งญาติ คนรู้จัก หรือกลุ่มบุคคลผู้รับซื้อเพื่อส่งขาย ไปยังต่างประเทศ ผู้เช่าซื้อในกรณีนี้มีความเข้าใจว่าบุคคลที่ว่าจ้างจะเป็นผู้ชำระค่างวดแทนตน อีกทั้งยังได้รับเงินค่าจ้าง จากการออกรถ จึงเลือกที่จะกระทำการในลักษณะดังกล่าว การกระทำของผู้กระทำกลุ่มนี้สอดคล้องกับทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม

(กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2556) โดยเป็นผู้กระทำความผิดคือเข้าทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ และก็เป็นเหยื่อจากการถูกหลอกให้ออกรถเช่นกัน มีโอกาสที่เหมาะสม ได้แก่ การมีคุณสมบัติในการเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ เช่น มีประวัติเครดิตปกติ มีอาชีพและที่อยู่ที่สามารถตรวจสอบได้และมีทัศนคติว่าการออกรถให้คนใกล้ชิดใช้งานเป็นเรื่องปกติ ที่สามารถทำได้ อาศัยความเชื่อใจและไว้วางใจว่าอีกฝ่ายจะชำระค่างวดให้ตรงในทุกเดือน

6.2 ปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

6.2.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การกระทำในลักษณะนี้เริ่มจากการมีปัญหาทางการเงินที่ ขาดสภาพคล่อง การหมุนเวียนเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมีเหตุให้ต้องสะดุด สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ค่าครองชีพสูงขึ้นในขณะที่มีรายได้ต่ำสวนทางกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน การกู้เงินหรือขอสินเชื่อในระบบที่ไม่เอื้ออำนวยกับผู้ที่มีปัญหาในเรื่องของข้อมูลเครดิต ทำให้บุคคลนั้นตัดสินใจกู้เงินนอกระบบ จะเห็นได้ว่าผู้ที่ไม่ได้รับความเดือดร้อนหรือผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเอเคอร์ (Travis C. Pratt, 2009) ที่กล่าวถึงนิยามของการกระทำความผิด หากบุคคลใดไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ก็จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำนั้น แต่บุคคลใดที่มีทัศนคติทางบวกกับพฤติกรรมอาชญากรรมก็มีแนวโน้มที่จะทำผิดกฎหมายได้และหาเหตุผลเข้าข้างตัวเองในการกระทำดังกล่าว

6.2.2 ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่าผู้กระทำความผิด (1) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ไม่มีความเข้าใจเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เชื่อว่ารถที่ผ่อนอยู่เป็นของตนเอง สามารถทำอะไรกับทรัพย์สินของตนเองก็ได้ คิดว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ หากค้างชำระค่างวดก็ผลแค่เสียประวัติเครดิต ไม่ได้มีโทษทางอาญา หรือถ้าหากมีเงินก็จะนำเงินไปไถ่รถคืน เป็นกลไกการป้องกันทางจิตในการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง โดยหาสิ่งที่มีเหตุผลมาอธิบายความคิดหรือการกระทำของตนเองเมื่อตนเองกระทำผิดกรรมหรือมีความคิด ที่ไม่เหมาะสมตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (กัญญฐิตา ศรีภา, 2562) เมื่อบุคคลมีความคิดที่จะกระทำความผิดหรือได้ลงมือกระทำความผิดไปแล้ว แต่ไม่อยากจะรู้ความรู้สึกไม่ดีกับตนเองจึงเลือกที่จะใช้อ้างอิงในเรื่องของการค้างชำระค่างวด การมีความเข้าใจที่ผิดในเรื่องของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมาเป็นเกราะป้องกันความผิด และอ้างว่าเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เพราะไม่ได้มีโทษทางอาญามาใช้ในการปลอบใจตนเองไม่ทำให้รู้สึกผิดในสิ่งที่ทำลงไป (2) ขาดความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงิน ผู้กระทำความผิดขาดความเข้าใจในเรื่องความสำคัญของข้อมูลเครดิต การขาดความรู้ในเรื่องวางแผนการเงิน การรักษาเครดิตของตนเอง ซึ่งการขาดความรู้และวินัยทางการเงิน คือสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการเป็นหนี้สินเกินตัวจนอาจนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งมักจะพบเห็นได้บ่อยครั้ง ในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การผัดผ่อนชำระหนี้ มีหนี้สินเกินตัว กระทั่งกับคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ระบบการคลังของภาครัฐ สอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทั่วไปของโรเบิร์ต แอคโนว (Agnew, 1985) ที่กล่าวว่า ความกดดันนี้มีอิทธิพล มากพอที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การได้รับความล้มเหลวในเรื่องต่าง ๆ จนได้ตอบกับความกดดันที่เกิดขึ้น เพื่อต่อสู้ ทำลาย หรือหลบหนีความกดดันนั้น เมื่อบุคคลหมดหนทางในการแก้ปัญหาประสบกับปัญหาการเงิน จึงใช้วิธีการแก้ปัญหาในทางที่ผิดด้วยการกู้เงินนอกระบบ ขาดความเข้าใจในกระบวนการดาวนเทรดแลกเงิน หลงเชื่อกลุ่มมีจมาชีพ ที่ให้ไปแจ้งความรถจักรยานยนต์หายซึ่งมีความผิดฐานแจ้งความเท็จ ทำให้ถูกดำเนินคดีอาญาในที่สุด

6.2.3 ปัจจัยทางด้านการบังคับใช้กฎหมาย การดาวนเทรดแลกเงินเป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนในวิธีทำและยากต่อการเอาผิดตัวผู้กระทำเนื่องจาก (1) มีอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย การดาวนเทรดแลกเงินเริ่มจากการเช่าซื้อรถที่เป็นสัญญาทางแพ่งและมีการกระทำความผิดอาญาในระหว่างสัญญา ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายมักถูกมองว่าเป็นเรื่องทางแพ่งจึงทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกระทำนี้มีลักษณะคล้ายกับการฉ้อฉลประกันวินาศภัยที่อาศัยหลักสุจริตยิ่งเพื่อหลอกลวงอีกฝ่ายหนึ่ง โดยอาศัยสัญญาประกันวินาศภัยเป็นเครื่องมือ (อภิชาติ โกสยสุก, 2557) เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องทางแพ่งตราบเท่าที่ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอาญา การดาวนเทรดแลกเงินก็เช่นกัน ผู้เช่าซื้อเช่าทำสัญญาเช่าซื้อด้วยเจตนาทุจริตจนทำให้เจ้าหน้าที่สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อและส่งมอบรถจักรยานยนต์ หากภายหลังสถาบันการ

เงินตรวจสอบพบว่าการขายรถในระหว่างสัญญาเช่าซื้อไปแล้ว ก็สามารถเข้าแจ้งความดำเนินคดีอาญารัฐบาลยกยอกทรัพย์ได้ (2) การพิสูจน์เจตนาเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะการยกยอกทรัพย์เป็นความผิดที่ทรัพย์สินอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำ ความผิด และผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิให้การปฏิเสธในชั้นสอบสวน (ทวีป ศรีน่วม, 2566) หากผู้เสียหายต้องการดำเนินคดีอาญาให้ถึงที่สุด ย่อมมีความจำเป็นต้องอาศัยพยานหลักฐานที่แสดงถึงเจตนาในการเบียดบังเอาทรัพย์นั้นไปด้วยเจตนาโดยทุจริตและเป็นการยากที่จะพิสูจน์เจตนาที่แท้จริง (3) ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวไม่มีความผิดในคดีอาญา เป็นเพียงแค่การกู้ยืม การค้างชำระ หรือเสียประวัติในฐานข้อมูลเครดิต จึงทำให้ปัญหาอาชญากรรมนี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง การที่จะทำให้ผู้กระทำเกิดความเกรงกลัวได้คือมาตรการในการบังคับใช้กฎหมาย (เกริกชัย ฉันทจิตต์, 2552) แต่การดาวน์รถแลกเงินยังไม่มีกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน จึงทำให้ผู้กระทำผิดไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายแต่อย่างใด อีกทั้งบทลงโทษที่ได้รับไม่มีความรุนแรงมากพอในการยับยั้ง การกระทำที่ผิดกฎหมาย ผู้กระทำจึงตัดสินใจที่จะทำเพื่อตอบสนองความต้องการและผลประโยชน์ของตนเอง

6.3 แนวทางในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ

การขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อหรือการดาวน์รถแลกเงินเป็นธุรกิจเงินกู้ยืมรูปแบบหนึ่งที่มีสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์มาเกี่ยวข้อง โดยกลุ่มอาชญากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการโน้มน้าวให้ผู้เข้ามาขอกู้เงินใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการหลอกลวงสถาบันการเงินเพื่อเข้าทำสัญญาเช่าซื้อและรับรถจักรยานยนต์มาขายต่อเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ เป็นเหตุให้ผู้กระทำเสียประวัติเครดิต มีคดีอาญาติดตัว เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ การที่จะบังคับใช้กฎหมายได้จะต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดและ การกระทำที่ผิดกฎหมายไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้ง่ายต่อการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้ในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปและอภิปรายเป็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

6.3.1 แนวทางการป้องกัน

1) การประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ สื่อมวลชนสำนักข่าวต่าง ๆ เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ในทุกช่วงเวลาของผู้บริโภคสื่อ การประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารจึงเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นลำดับแรก เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ลดโอกาสในการกระทำความผิด เนื่องจากมนุษย์ทุกคนมักจะแสวงหาผลประโยชน์เพื่อเข้าข้างตัวเอง เพิ่มความสุขและหลีกเลี่ยง ความเจ็บปวด การก่ออาชญากรรมจึงมักจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีการควบคุมตนเองค่อนข้างต่ำ ตามทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control Theory) ของ Michale Gottfredson และ Travis Hirschi (Franken, A & Moffitt, 2016) ที่มองว่าการขัดเกลาทางสังคมในวัยเด็กทำให้เกิดความแตกต่างกัน ผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองน้อยมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูง เมื่อเด็กเติบโตขึ้น หากมีการนำเสนอเรื่องนี้ผ่านสื่อเป็นกิจวัตรก็จะช่วยลดโอกาสในการก่ออาชญากรรมได้

2) ให้ความรู้ด้านการเงินในหลักสูตรของการศึกษา การวางแผนการเงินที่ดีจะช่วยให้บุคคลพ้นจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้ชีวิตประจำวัน ควรบรรจุเป็นหลักสูตรของการศึกษา และปลูกฝังวินัยการเงินจาก ผู้ศึกษาไปยังคนในครอบครัว รู้จักลำดับความสำคัญในการใช้เงิน เพื่อให้การใช้เงินมีความปลอดภัย สามารถบรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการได้ในอนาคต พฤติกรรมเหล่านี้จะได้รับจากการเรียนรู้ทางสังคมร่วมกัน (Keith A. Findley, 2009) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่กล่าวว่าการเรียนรู้มีผลต่อพฤติกรรมหรือการกระทำใดว่าถูกหรือผิดดีหรือเลว สมควรหรือไม่สมควร รวมไปถึงความเหมาะสมด้วย การเรียนรู้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้บุคคลมีความรู้สึกรู้จักคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่สังคมนั้นมีอยู่ หากบุคคลมีทัศนคติไม่ยอมรับการกระทำใดก็จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำนั้น ในขณะที่เดียวกันหากบุคคลมีทัศนคติในทางบวกกับพฤติกรรมอาชญากรรมบุคคลดังกล่าวก็มีแนวโน้มจะทำผิดกฎหมายได้

3) สร้างความรู้ความเข้าใจในภาคประชาชน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนใหญ่เกิดจากความไม่เข้าใจหรือ

ความรู้ในข้อกฎหมายที่บิดเบือน การที่ยังมีบุคคลบางกลุ่มมีความเข้าใจผิดว่า การนำรถที่ผ่อนอยู่ไปขายตนเองสามารถทำได้ หรือ การทำสัญญาเช่าซื้อเพื่อให้ผู้อื่นใช้รถแทนแล้วความรับผิดชอบต้องเป็นของผู้เอารถไปใช้เท่านั้น ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ความเข้าใจข้างต้นนั้นผิดไปจากข้อกฎหมาย เพราะสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินซึ่งไม่ได้จบที่การเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ และได้รับรถเท่านั้น แต่เป็นความรับผิดชอบจะต้องดูแล ใช้งานตามปกติวิสัยและผ่อนชำระต่อจนครบกำหนดสัญญา หากประสงค์ จะยกเลิกสัญญา ต้องคืนทรัพย์สินที่ตนเองครอบครองอยู่ การเอารถไปจำหน่ายโดยที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ไม่สามารถทำได้ ความไม่รู้กฎหมายเหล่านี้จะทำให้ ตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพและมีคดีอาญาติดตัวได้ง่าย นั่นเป็นเพราะ บุคคลได้ใช้กลไกการป้องกันทางจิตที่ต้องการหาเหตุผลมาสนับสนุนการกระทำผิดของตนเอง (กัญญ์ฐิตา ศรีภา, 2562) จึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเรื่องดังกล่าวขึ้น จึงควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยทำให้ประชาชนมองเห็นถึงความสำคัญของ ข้อมูลเครดิตก็จะช่วยลดความเสี่ยงในเรื่องของการนำเอาข้อมูลเครดิตไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง และสร้างภูมิคุ้มกันให้ทันต่อกลไกของกลุ่มาอาชญากร

4) ตรวจสอบข้อมูลลูกค้าให้รัดกุมรอบคอบ สาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมนี้ขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายการขาย ที่มีการแข่งขันกันสูง สถาบันการเงินจึงต้องอนุมัติสินเชื่อเพื่อให้เกิดกำไรจากยอดขาย แต่หากมีการปรับเงื่อนไขการอนุมัติให้ มีความยากและรัดกุมขึ้น ก็จะเป็นการคัดกรองลูกค้าไปด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล, 2556) ที่อธิบายว่าสาเหตุของอาชญากรรมเกิดจากองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (ผู้เช่าซื้อ), เหยื่อ/เป้าหมาย (สถาบันการเงิน/ร้านค้าตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์), โอกาส (เงื่อนไขการอนุมัติสินเชื่อ/ การแข่งขันในทางการตลาด) ซึ่งเมื่อครบทั้ง 3 ด้านของสามเหลี่ยมแล้วก็จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น การแก้ไขปัญหอาชญากรรม คือการทำให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป โดยเริ่มจากร้านตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ ควรตระหนักถึงปัญหาในระยะยาว ไม่เน้นเรื่องยอดขายและปล่อยโปรโมชันที่ดึงดูดลูกค้ากลุ่มเสี่ยง สถาบันการเงินควรกำหนด ให้มีการใช้คนค้าประกันในการยื่นขอสินเชื่อเช่าซื้อ เพื่อให้เงื่อนไขการอนุมัติมีความเข้มงวดมากขึ้น เป็นการคัดกรองลูกค้าได้ ในระดับหนึ่ง เมื่อเงื่อนไขการขอสินเชื่อมีความเข้มงวด รัดกุมแล้ว ก็จะทำให้ผู้กระทำหรือคิดที่จะกระทำความผิดขาดโอกาส ในการก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด

6.3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา

1) บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมนี้อย่างชัดเจน เพื่อที่จะนำมาบังคับใช้ กับผู้กระทำความผิดได้ทันที เพื่อไม่ให้เป็นการยุ่งยาก ในการตีความและระงับเหตุได้อย่างทันที่ ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่สถาบัน การเงินมีโอกาสประสบกับเหตุการณ์พยายามกระทำความผิดของมิจฉาชีพอยู่บ่อยครั้ง และเมื่อถูกจับได้ผู้กระทำความผิดก็เพียง แต่เปลี่ยนสถานที่ลงมือกระทำความผิดใหม่อีกต่อไปเรื่อย ๆ แม้การลงมือกระทำความผิดดังกล่าวกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำ ไปตลอดแล้ว การกระทำนั้นไม่บรรลุผล หากอาชญากรรมเหล่านี้มีการนำส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ที่รวดเร็วของทั้งฝ่าย เจ้าหน้าที่ตำรวจและสถาบันการเงิน สอดคล้องกับทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (เคียงฤทัย โคตรรุณิน, 2561) ที่เน้นเรื่องการปรากฏตัวของตำรวจที่มีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมไม่ให้กระทำความผิด เพราะเกรงกลัว การถูกจับกุม หากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นจะต้องรีบสืบสวน สอบสวน จับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว คนร้ายก็จะไม่กล้ากระทำความผิดอีก

2) ปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำความผิดในปัจจุบัน การปรับปรุงแก้ไข ข้อกฎหมาย ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดและเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยมีการบันทึกข้อไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรรม เพื่อให้คนที่คิดจะทำความผิดเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด เนื่องจากประวัติจะติดตัวไปตลอด ส่งผลกับการทำธุรกรรมหรือขอสินเชื่ออื่น ๆ ในอนาคต หากกำหนดให้เป็นคดีอาญาที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม เศรษฐกิจ หรือความผิดอาญา ในประเทศที่เกี่ยวข้อง กับอาชญากรรมข้ามชาติ ก็จะทำให้ประชาชนทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหามากขึ้น การไม่มีบทบัญญัติกฎหมาย ที่ชัดเจนในการลงโทษผู้กระทำความผิด เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดหรือคิดที่จะทำความผิด ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย แต่อย่างใด อีกทั้งบทลงโทษในทางอาญาไม่มีความรุนแรงเมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ดังที่ เกริกชัย ฉันทจิตต์ (2552)

ได้กล่าวไว้ในการศึกษาเรื่อง การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ ในเรื่องของการกำหนดความรับผิด ที่มีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาที่เป็นสิ่งสำคัญ หากมีการบันทึกข้อไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรรมเพื่อให้คนที่คิดจะทำความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด เพราะประวัติจะติดตัวไปตลอด ส่งผลกับการทำธุรกรรมหรือขอสินเชื่ออื่น ๆ ในอนาคต

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 การกระทำความผิดนี้มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการหมุนเวียนเงินในสถาบันการเงิน ควรกำหนดให้เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตระหนักรู้และมองเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น

7.1.2 ในส่วนมาตรการทางกฎหมายอาญา ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติรายละเอียดของการยกยกทรัพย์ที่มีความเสียหายให้ครอบคลุมถึงการขายในระหว่างเช่าซื้อ เช่นเดียวกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่กำหนดโทษบัญญัติบทลงโทษของความผิดในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 263 โดยคำนึงถึงมูลค่าความเสียหายของทรัพย์สิน หรือกรณีที่มีความเสียหายนั้นเกิดกับบุคคลจำนวนมากทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่หนักขึ้นกว่าการยกยกทรัพย์ไป เมื่อการกระทำนั้นมีลักษณะเป็นขบวนการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องและสร้างความเสียหายในวงกว้าง

7.1.3 ควรมีการอบรม ให้ความรู้ ชี้แจงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดดังกล่าวให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันการเงิน ร้านตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์ เพื่อที่จะได้กำหนดนโยบายการทำการตลาดให้สอดคล้องกับธุรกิจของตน เป็นการลดโอกาสในการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.4 กำหนดวิชาการศึกษาแผนการเงินในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีการเรียนการสอน เป็นกิจจะลักษณะ โดยปลูกฝังวินัยการเงินและความสำคัญของข้อมูลเครดิตในระดับเด็กเล็ก เพื่อที่จะให้บุคคลได้ตระหนักถึงการรักษาประวัติเครดิต และมีการวางแผนการเงินที่ดี

7.2 ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

7.2.1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตร “รู้เท่าทันภัยของอาชญากรรมดาวน์รถแลกเงิน เพื่อลดความเสี่ยงสำหรับผู้ประกอบการ” เพื่อให้ผู้ประกอบการจำหน่ายรถจักรยานยนต์ให้รู้เท่าทันอาชญากรรมนี้ ไม่นำเรื่องยอดขายไม่ปล่อยโปรโมชั่นที่ดึงดูดลูกค้ากลุ่มเสี่ยง เพราะเป็นหนึ่งในช่องทางที่ทำให้กลุ่มมิจฉาชีพใช้โอกาสในการก่ออาชญากรรม

7.2.2 สถาบันการเงินที่ต้องปล่อยสินเชื่อควรมีมาตรการในการตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่เข้ามาขอสินเชื่อ ให้เข้มงวด โดยกำหนดเงื่อนไขที่รัดกุม หรือกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันในกรณีที่ผู้เข้ามาขอสินเชื่อ

7.2.3 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รู้ถึงกลอุบายของมิจฉาชีพและโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิด เน้นย้ำถึงความสำคัญของประวัติเครดิตเพราะหากมีการยื่นกู้สินเชื่อ ข้อมูลเครดิตจะเป็นสิ่งที่สถาบันการเงินจะพิจารณาในการอนุมัติสินเชื่อ

7.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีการเก็บข้อมูลจากร้านตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์และสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อกับลูกค้ากลุ่มเสี่ยง ทำให้คำถามบางข้ออาจจะกระทบกับความรู้สึก ชื่อเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ จึงต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้คำถาม ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามจากประสบการณ์ของตนเอง ผลการวิจัยจึงยืนยันตามบริบทนี้ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงบทบาท หน้าที่และสถานการณ์ในขณะนั้นด้วย

7.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.4.1 ควรศึกษาเชิงลึกถึงการมีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายรถจักรยานยนต์ที่อยู่ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ครอบคลุมอาชญากรรมในพื้นที่ยิ่งขึ้น

7.4.2 ควรใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ (mixed methods research design) ซึ่งเป็นการนำแนวคิดการศึกษาเชิงปริมาณ และการศึกษาเชิงคุณภาพมาร่วมกันในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาเรื่องเดียวด้วยการผสมผสานขั้นตอนของการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผล ตามรูปแบบการศึกษาแบบหนึ่งของระเบียบวิธีวิจัยภายใต้กระบวนการทัศน์ แบบปฏิบัตินิยมในการค้นหาความรู้ ความจริงในปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีลักษณะซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการวิจัยที่เหมาะสมกับปัญหาหรือคำถามการวิจัยที่ต้องการศึกษาหาคำตอบวิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน จะช่วยให้ได้คำตอบการวิจัยที่รอบด้าน ลุ่มลึก หลายแง่มุม ซึ่งแต่ละแบบแผนก็เหมาะสมกับลักษณะปัญหาการวิจัยที่แตกต่างกัน

7.4.3 ควรศึกษาแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการใช้กฎหมาย และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น

7.4.4 ควรมีการศึกษาการขยายรถยนต์ในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบอาชญากรรมในอนาคต

8. เอกสารอ้างอิง

- กองบัญชาการตำรวจนครบาล. (2556). *การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Proactive Crime Prevention by Crime Triangle Theory)*. กรุงเทพมหานคร: อาระยาการพิมพ์ แอนด์ ซิลด์สกรีน จำกัด.
- กัญญ์ฐิตา ศรีภา. (2562). *จิตวิทยาอาชญากรรม (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. นครปฐม: ภูมิการพิมพ์.
- เกริกชัย ฉันทจิตต์. (2552). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เคียงฤทัย โคตรรุฉิน. (2561). *แนวทางการป้องกันปัญหาอาชญากรรมและสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. การค้นคว้าอิสระคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทวีป ศรีน่วม. (2566). *ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับปรับปรุงล่าสุด พ.ศ.2566*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนิติธรรมาลัย.
- พรชัย ขันดี และคณะ. (2558). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.
- พิสิฐ ระฆังวงศ์. (2561). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภัตรา ทาระวา. (2561). *การศึกษาปัจจัยเสี่ยงด้านสินเชื่อบริษัทประกันภัย กรณีศึกษา: ธนาคารทีลโก้ จำกัด (มหาชน) สาขาเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อนรรฆพร ลายวิเศษกุล. (2566). *ส่องปัญหาสังคมและโครงสร้างผ่านมอเตอร์ไซค์ไทย*. ค้นเมื่อ 12 มกราคม 2566, จาก <https://urbancreature.co/motorbikes-thailand/>.
- อภิชาติ โกสัยสุก. (2557). *การฉ้อโกงในธุรกิจประกันวินาศภัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Agnew, R. (1985). A Revised Strain Theory of Delinquency. *Social Forces*, 64(1), 151-167.
- Findley, Keith A. (2009). *Toward New Paradigm of Criminal Justice: How the Innocence Movement Merges Crime Control and Due Process*. Retrieved November 4, 2023, from http://www.antonioacasella.ev/restorative/Findley_2009.pdf.
- Franken, A., Moffitt, T.E. (2016). The role of self-control and early adolescents friendships in the development of externalizing behavior: The SNARE study. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(9), 1800-1811.
- Pratt, Travis C. (2009). *The Empirical Status of Social Learning Theory: A Meta-Analysis*. Retrieved October 13, 2023, from <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07418820903379610>.